

**ІНТЕГРАЦІЙНИЙ
УКРАЇНО-ПОЛЬСЬКИЙ
ТАБІР СОЦІАЛЬНОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА**

**INTEGRACYJNY
POLSKO-UKRAIŃSKI
OBÓZ SPOŁECZNEJ
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

Przedsiębiorczość społeczna dostrzega wartości tam gdzie społeczeństwo lub inni ludzie ich nie widzą. Zamiast „problemów do rozwiązania” jest po prostu nieodkryta wartość.

I właśnie te wartości odkrywali studenci z Polski i Ukrainy podczas projektu “Integracyjny Polsko-Ukraiński Obóz społecznej przedsiębiorczości”, który odbył się w Gdańsku, w dniach 6-13 listopada 2016 roku. Biznes odgrywa istotną rolę w rozwoju społecznym, stwarzając możliwości rozwoju gospodarki i zatrudnienia. Założenie własnego przedsiębiorstwa to nie tylko sposób na zysk, ale także szansa wywierania wpływu na rozwój społeczności lokalnej i integrację osób z grup wykluczonych. To jednocześnie sposób na rozwój osobisty, spożytkowanie energii, wiedzy i kreatywności w działaniach społecznych przynoszących dochód.

Właśnie tę energię, pasję i kreatywność wykorzystywali studenci z obu państw do poznania siebie i wspólnej pracy.

Osiem dni spotkania było okazją do rozmowy o przedsiębiorczości, stereotypach i uprzedzeniach, problemach społecznych w Polsce i w Ukrainie. Szansą na planowanie własnego przedsiębiorstwa społecznego, spotkania z praktykami, które takie przedsiębiorstwa prowadzą od kilku lat. Okazją do poznania kultury i tradycji państwa sąsiada.

Przemyśleniami i wynikami wielu godzin warsztatów mamy przyjemność podzielić się z Państwem w niniejszej broszurze. Powstała ona podczas projektu i prezentuje rezultaty pracy wszystkich jego uczestników.

Mamy nadzieję, że dostarczy Państwu inspiracji do działania i impulsu do zgłębienia tematu przedsiębiorczości społecznej.

Życzymy miłej lektury!

Autorzy

Соціальне підприємництво знаходить цінність там, де суспільство або окремі особи не бачать нічого примітного, адже «проблеми, які необхідно вирішити» розглядаються як схований потенціал. І саме такий потенціал відкривали студенти з Польщі та України під час проведення проекту «Інтеграційний Україно-Польський табір соціального підприємництва» в Гданську 6-13 листопада 2016 року.

Бізнес відіграє дуже важливу роль у суспільстві, створюючи можливості для розвитку економіки і зайнятості. Тому започаткування власної справи – це не лише спосіб отримання прибутку для підприємця, але і можливість зробити вагомий внесок для життя та розвитку громади, надаючи необхідні послуги або товари та створюючи зайнятість для населення. Це також можливість саморозвитку та використання власного ентузіазму, амбіцій, енергії, знань і креативності на користь економічного розвитку країни.

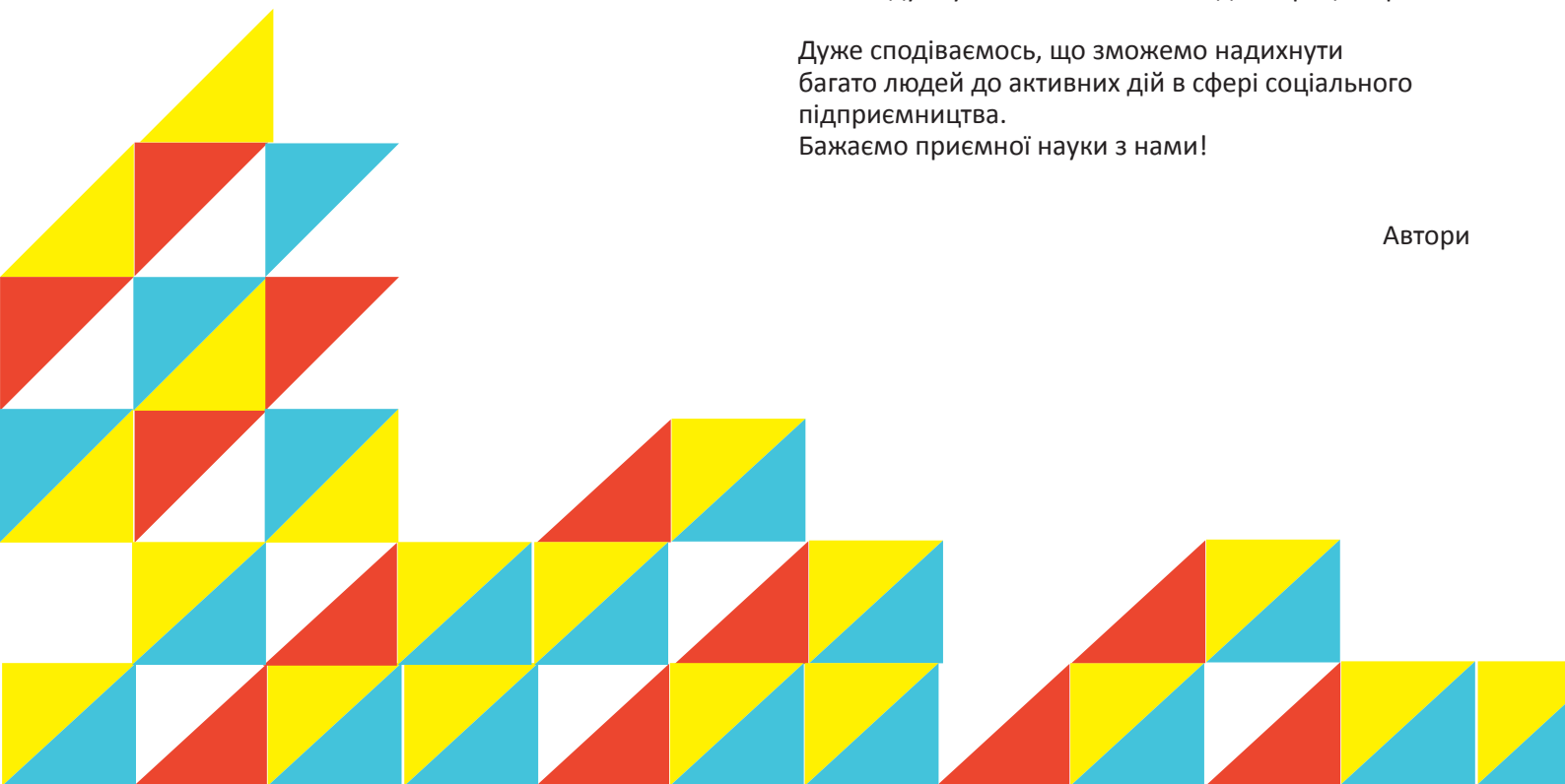
Головною метою 8-денного проекту стало висвітлення важливості соціального підприємництва для забезпечення ефективної зайнятості молоді, включення всіх верств населення в активну діяльність; визначені функції соціального підприємництва та окреслені головні заходи для його підтримки.

Результатом плідної праці цілеспрямованої та творчої молоді з різних куточків України та Польщі стала безліч ідей щодо становлення та розвитку соціального підприємництва на терені двох держав. Лідерські навички та інновативний підхід молодих людей були скеровані не тільки на здобуття теоретичних знань, але ж й на безпосереднє практичне втілення ідей.

Судження про те, що молодь саме з такими навичками може принести зміни у суспільство спала нам на думку після закінчення плідної праці в проекті.

Дуже сподіваємось, що зможемо надихнути багато людей до активних дій в сфері соціального підприємництва.
Бажаємо приємної науки з нами!

Автори

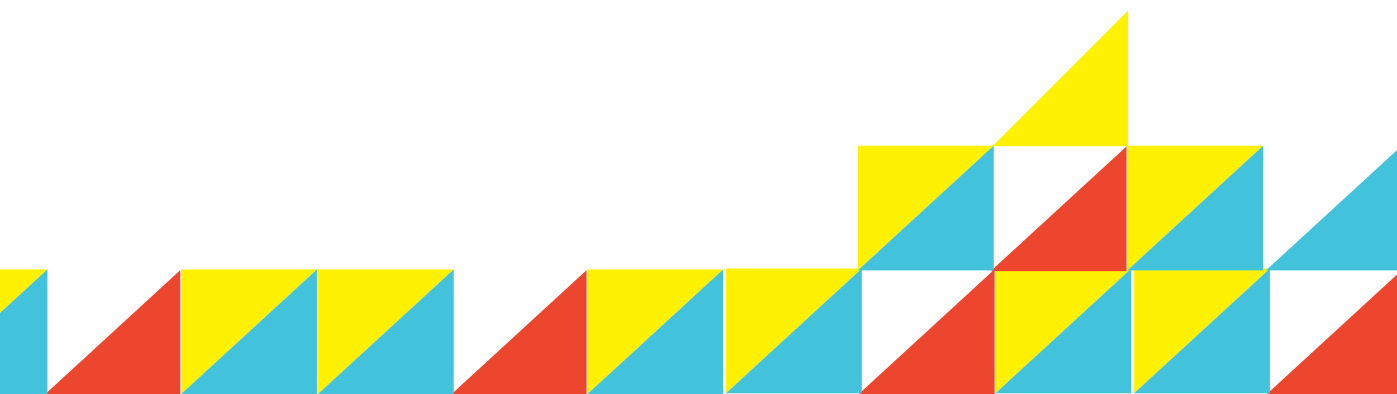

Autorzy (w kolejności alfabetycznej):

Agata Grobelniak
Agata Kiełpińska
Aleksandra Lenczewska
Anastasiia Sulyma
Bartosz Babiś
Brygida Jelińska
Hanna Makarenko
Heorhii Kazanskyi
Igor Kuspliak
Ihor Titov
Julia Kozakowska
Katarzyna Błasińska
Katarzyna Magiełda
Kateryna Marchenko
Khrystyna Hyrenko
Klaudia Kornacka
Piotr Jakubski
Sofia Khomiak

Автори (за алфавітом):

Бабіщ Бартош
Блащінська Катажина
Гиренко Христина
Гробельняк Агата
Демент'єв Владислав
Єлінська Бригіда
Казанський Георгій
Келпінська Агата
Козаковська Юлія
Корнацька Клаудія
Куспляк Ігор
Ленчевська Александра
Магельда Катажина
Макаренко Ганна
Марченко Катерина
Паздрій Віталій
Сулима Анастасія
Тітов Ігор
Хомяк Софія
Якубський Пьотр

Przedsiębiorstwo społeczne

Forma działalności gospodarczej skupiona na rozwiązywaniu problemów społecznych, której głównym celem jest zdobywanie środków na realizację inicjatyw socjalnych, a nie na maksymalnym zysku na rzecz właścicieli danego przedsiębiorstwa.

Dlaczego warto tworzyć przedsiębiorstwa społeczne?

- ▲ Zwrócenie uwagi społeczeństwa na sytuację innych grup społecznych i zachęcenie do podjęcia działań na rzecz ich włączenia do społeczeństwa
- ▲ Integracja osób zagrożonych wykluczeniem z innymi członkami społeczeństwa
- ▲ Nowe miejsca pracy
- ▲ Produkcja towarów i świadczenie usług odpowiadających na potrzeby społeczności

Podobieństwa i różnice w sferze przedsiębiorstw społecznych w Polsce i na Ukrainie

Соціальне підприємництво - це особлива форма економічної діяльності, головною метою якої є не зосередження на максимальному доході власників підприємства, а вирішення соціальних проблем і водночас отримання прибутків від цієї діяльності для реалізації будь-яких соціальних проектів.

Навіщо створювати соціальні підприємства?

- ▲ Привертання уваги суспільства до проблем різних верств населення та спонукання до допомоги потребуючим для їх об'єднання;
- ▲ Інтеграція людей з загрозою виключення з будь-якого класу суспільства (люди з особливими потребами) в спільноту;
- ▲ Створення нових робочих місць;
- ▲ Виготовлення товарів та надання послуг згідно з потребами суспільства.

Спільні риси та відмінності у сфері соціального підприємництва в Польщі та Україні

	POLSKA	UKRAINA
	RÓŻNICE	
FINANSE	Możliwość otrzymania dofinansowania od państwa lub władz samorządowych	Na dzień dzisiejszy dofinansowanie jest niemożliwe
	PODOBIEŃSTWA	
	Możliwość otrzymania dofinansowania lub sfinansowanie przedsiębiorstwa przez organizacje międzynarodowe bądź UE	
	PODOBIEŃSTWA	
INICJATYWA	Impuls do działania dają organizacje pozarządowe	
	RÓŻNICE	
PRAWO	Projekt ustawy o rzędsiębiorstwie społecznym i wspieraniu podmiotów ekonomii społecznej	Działanie przedsiębiorstw społecznych regulują ogólne ustawy dotyczące wszystkich form działalności gospodarczej
	PODOBIEŃSTWA	
PODATKI	W obu krajach obowiązkowe jest płacenie podatków	
	RÓŻNICE	
PRACOWNICY	Maksymalna ilość osób zatrudnionych wynosi 50. Minimalna: 5.	Brak limitu

	ПОЛЬЩА	УКРАЇНА
	ВІДМІННІ РИСИ	
ФІНАНСУВАННЯ	Можливість отримувати кошти від держави або місцевої влади.	На сьогодні практики отримування коштів від держави або місцевої влади не існує.
	СПІЛЬНІ РИСИ	
	Можливість отримувати гранти та фінансування від різних проектів міжнародних організацій та Європейського Союзу для створення соціального підприємства.	
	СПІЛЬНІ РИСИ	
ІНІЦІАТИВА	Поштовхом для створення соціального підприємства зазвичай виступають неприбуткові громадські організації.	
	ВІДМІННІ РИСИ	
ЗАКОНОДАВСТВО	Існує закон, що регулює соціальне підприємництво.	Діяльність регулюється загальним законодавством. На сьогоднішній день існує тільки проект закону про соціальне підприємництво.
	СПІЛЬНІ РИСИ	
ПОДАТКИ	І в Польщі, і в Україні існують податкові пільги.	
	ВІДМІННІ РИСИ	
ПРАЦІВНИКИ	Існує обмеження на кількість робітників, тож на соціальному підприємстві може працювати від 5 до 50 людей.	Обмеження не існує.

PRZYKŁADY PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH W POLSCE I NA UKRAINIE.

Przykładem przedsiębiorstwa społecznego w Polsce może być SO STAY HOTEL, który znajduje się niedaleko centrum Gdańska.

<http://www.sostayhotel.pl/>

So Stay Hotel

So Stay Hotel jest pierwszym w Polsce hotelem odpowiedzialnym społecznie, w którym poza profesjonalną obsługą i najwyższą jakością usług oferują coś więcej. Dają pracę i przygotowanie zawodowe

ПРИКЛАДИ СОЦІАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНІ

Прикладом соціального підприємства в Польщі може бути „So Stay Hotel”, який розташований недалеко від центру Гданська.

<http://www.sostayhotel.pl/>

„So Stay Hotel”

„So Stay Hotel” - це перший соціально відповідальний готель в Польщі, в якому крім професійного обслуговування та високої якості послуг, пропонується щось більше. Готель забезпечує

młodym ludziom, którzy w młodym wieku opuszczają placówki opiekuńczo - wychowawcze i rozpoczynają samodzielne życie bez wsparcia rodziny. Decydując się na pobyt w hotelu So Stay, inwestuje się w lepszy start w dorosłość.

Współpracują z Gdańską Fundacją Innowacji Społecznej, która prowadzi kameralne Domy dla Dzieci, z których w dorosłe życie usamodzielnia się młodzież. W ich firmach społecznych tworzą dla niej miejsca staży oraz pracy.

роботою і професійною підготовкою молодих людей, які в молодому віці, залишають дитячі будинки і розпочинають самостійне життя без підтримки родини. Їх робота в готелі „So Stay Hotel” - це інвестиція в їх майбутнє.

Готель співпрацює з Гданьським Фондом Соціальних Інновацій, який допомагає молоді з дитячих будинків стати незалежними у дорослому житті. Ця компанія створює місце для їх стажування та надає робочі місця.

Jak to wygląda w skrócie?

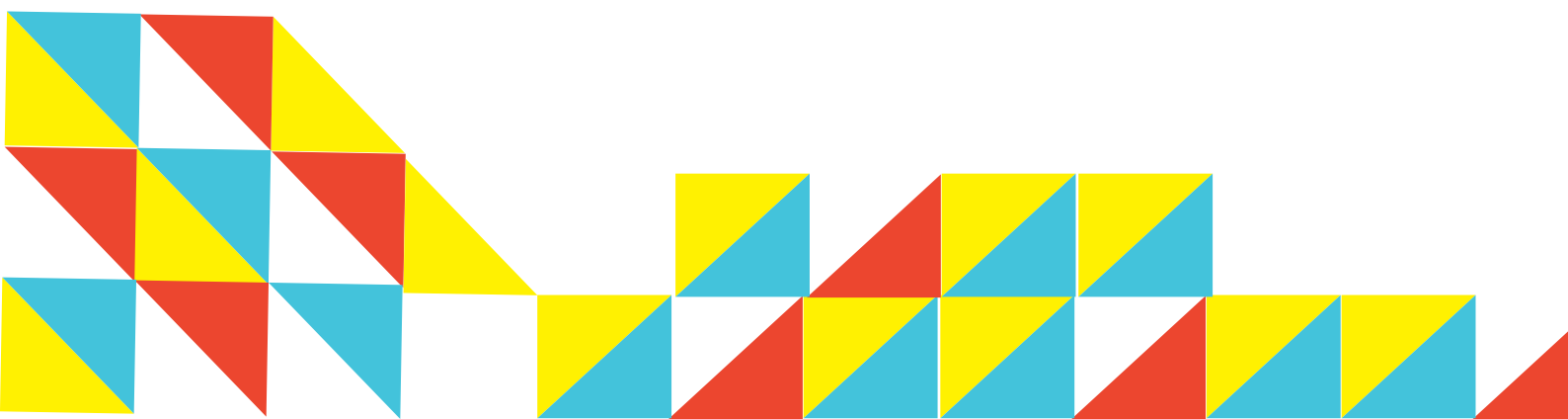
Przedsiębiorstwo zatrudnia wychowanków domów dziecka, którzy chcą zdobyć pierwsze doświadczenie zawodowe. Są oni szkoleni w trakcie pracy, która średnio trwa 6 miesięcy.

Następnie następuje rotacja i pojawiają się kolejne osoby. Stosunek wychowanków do stałego personelu wynosi około 50%. W hotelu jest też stały personel „z zewnątrz”, do którego należą m.in. menedżer hotelu i kierownik recepcji. Możliwość zatrudnienia w hotelu daje wychowankom szansę na zdobycie samodzielności, wiary w siebie i pierwszego doświadczenia w życiu zawodowym.

Двома словами: як це діє?

Компанія співпрацює з дитячими будинками, які хочуть надати перший професійний досвід своїм вихованцям. Останні навчаються під час роботи, яка в середньому триває шість місяців.

Потім відбувається ротація і до праці залучаються інші особи. Відношення учнів до постійного персоналу складає приблизно 50%. Існує також постійний персонал, що не має зв'язку з Фондом - це менеджер готелю і менеджер рецепції. Така форма роботи дає учням можливість отримати незалежність, впевненість в собі та перший досвід в професійному житті.

Horihoiviy dim

Прикладом підприємства соціального в Україні є пекарня соціальна "Horihoiviy dim", która znajduje się nieopodal centrum Lwowa.

Пекарня соціальна „Horihoiviy dim” to organizacja pozarządowa działająca od 2010 roku, której celem jest zapewnienie pomocy finansowej kobietom w sytuacjach kryzysowych. Przedsiębiorstwo działa od 2010 roku i pomaga tym osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej w odzyskaniu niezależności i kontroli nad nim. Pracuje z kobietami w wieku od 18 do 57 lat, które wyrażają chęć i gotowość zmiany swojej. Ich misją jest walka z ubóstwem kobiet, w tym bezdomnych, za pomocą przedsiębiorstwa społecznego.

„Horihoiviy dim” to dwa nierozdzielne elementy: część gospodarcza (piekarnia, stołówka i catering) i społeczna. Każdy, kto kupuje ich produkty pomaga kobietom powrócić do niezależnego życia w społeczeństwie. Do wyrobu pieczywa w piekarni "Horihoiviy dim" wykorzystuje się:

tylko naturalne produkty;

specjalne receptury umożliwiające pieczenie pieczywa, które długo zachowuje świeżość, bez żadnych dodatków chemicznych

Źródło: <http://gorihoviydim.com.ua/>

<https://www.facebook.com/HD.Pekarnia/>

“Горіховий дім”

Прикладом соціального підприємства в Україні може бути Соціальна хлібопекарня “Горіховий дім”, яка розташована неподалік від центру Львова.

Соціальна пекарня “Горіховий дім” заснована громадською організацією «Народна допомога» задля фінансування Центру для жінок у кризових ситуаціях. Такий заклад діє у Львові з 2010 року та допомагає жінкам, які потрапили у складні життєві обставини повернутися до самостійного та повноцінного життя у суспільстві. Тут допомагають жінкам віком 18-57 років, які ризикують опинитися, або вже є без власного житла та мають спроможність і готовність інтегруватися, створюючи своє незалежне життя в українській спільноті.

„Горіховий дім” – це соціальне підприємство. Їх місія - долати скруту, використовуючи моделі соціального підприємництва.

Люди, які купують продукцію, допомагають жінкам повернутись до самостійного та повноцінного життя.

Для випікання печива у „Горіховому домі” використовуються:

тільки натуральні продукти;

спеціально розроблені або адаптовані рецептури, які дозволяють довго зберігати печиво без хімічних добавок.

Джерела: <http://gorihoviydim.com.ua/>, <https://www.facebook.com/HD.Pekarnia/>.

I. Przedsiębiorca społeczny

Przedsiębiorca społeczny- osoba, która chcąc dokonać pozytywnych zmian w społeczności, zakłada przedsiębiorstwo społeczne.

II. Przedsiębiorstwo Społeczne krok po kroku

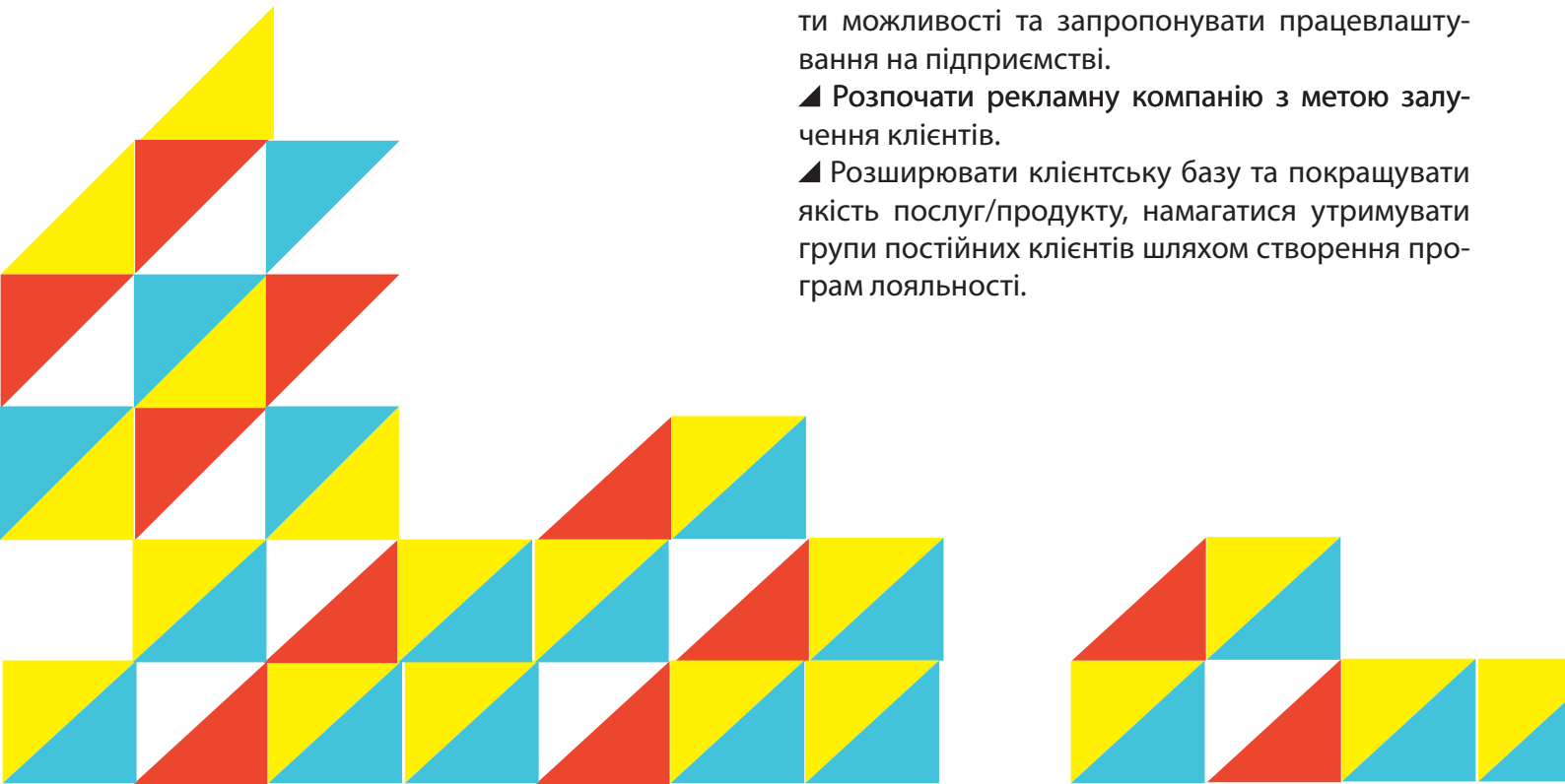
- ▲ Wybierz problem, który chcesz rozwiązać - zdefiniuj problemy ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w Twoim regionie.
- ▲ Znajdź grupę docelową- określ konkretną grupę ludzi, do której będzie skierowana działalność przedsiębiorstwa.
- ▲ Znajdź pomysł/sposób by rozwiązać określony problem.
- ▲ Określ metodologię pracy.
- ▲ Sporządź biznes plan- określ źródła finansowania i sposoby znalezienia sponsorów i partnerów finansowych, formę prawną przedsiębiorstwa, system organizacji pracy, strategię marketingową przedsiębiorstwa, sporządź bilans dochodów i wydatków.
- ▲ Podejmij kroki prawne w celu rejestracji przedsiębiorstwa- zapoznaj się z prawnymi aspektami prowadzenia przedsiębiorstwa.
- ▲ Nawiąż kontakt ze swoją grupą docelową- przedstaw swoją ofertę i zaproponuj pracę w Twoim przedsiębiorstwie.
- ▲ Rozpocznij akcję marketingową w celu pozyskania klientów.
- ▲ Stale poszerzaj grono klientów i podwyższaj jakość świadczonych usług/produktów. Staraj się utrzymać grupę stałych klientów poprzez stworzenie programu lojalnościowego.

I. Хто такий соціальний підприємець?

Соціальний підприємець – це особа, яка засновує соціальне підприємство, спрямоване на задоволення потреб та допомогу тим, хто цього потребує.

II. Соціальне підприємництво: крок за кроком

- ▲ Дослідити соціальні проблеми, що мають місце у суспільстві - визначити загальне коло соціальних проблем та дізнатися про потреби людей, що потрапили в скрутні умови та потребують допомоги в певному регіоні чи громаді.
- ▲ Обрати цільову групу - визначити конкретну групу людей, на вирішення соціальних проблем якої буде спрямована діяльність Вашого підприємства.
- ▲ Знайти спосіб вирішення її проблем - які саме соціальні послуги буде надавати Ваше соціальне підприємство?
- ▲ Визначити методологію та інструменти досягнення цілей діяльності.
- ▲ Скласти бізнес план Вашого підприємства - визначити організаційну та правову форму господарювання, канали фінансування, потенційних спонсорів та партнерів, організаційну структуру, маркетингову стратегію, скласти баланс підприємства та оцінити прибутки та витрати.
- ▲ Зробити перші кроки з офіційної реєстрації підприємства - ознайомитися зі специфічними правовими аспектами функціонування підприємства, враховуючи особливості обраної діяльності.
- ▲ Налагодити контакти з визначеною цільовою групою - представити їм свої пропозиції, пояснити можливості та запропонувати працевлаштування на підприємстві.
- ▲ Розпочати рекламну компанію з метою залучення клієнтів.
- ▲ Розширювати клієнтську базу та покращувати якість послуг/продукту, намагатися утримувати групи постійних клієнтів шляхом створення програм лояльності.

III. Pozyskiwanie środków finansowych

- ▲ Sponsorzy
- ▲ Dotacje
- ▲ Darowizny
- ▲ Kredyty

III. Можливості залучення коштів на розвиток підприємництва

- ▲ Спонсори;
- ▲ Дотації;
- ▲ Пожертвування;
- ▲ Гранти;
- ▲ Кредити.

IV. Motywacja pracowników

- ▲ Zorganizuj system nagradzania pracowników za ich osiągnięcia
- ▲ Zapewnij dogodne warunki pracy
- ▲ Stwórz pozytywną atmosferę w przedsiębiorstwie
- ▲ Organizuj wspólny czas po pracy
- ▲ Pamiętaj o stworzeniu oferty kursów podwyższających kwalifikacje

IV. Для мотивації працівників та підвищення продуктивності праці можна використовувати такі методи:

- ▲ Організація системи нагородження працівників за досягнення;
- ▲ Створення сприятливих умов праці;
- ▲ Налагодження позитивної атмосфери на підприємстві;
- ▲ Організація спільного дозвілля;
- ▲ Проведення курсів та тренінгів з підвищення кваліфікації.

V. Partnerzy

- ▲ Władze samorządowe
- ▲ Ośrodki i instytucje społeczne (PUP, MOPS, MOPR)
- ▲ Inne przedsiębiorstwa
- ▲ Organizacje pozarządowe

V. Для успішного розвитку доцільно розглянути співпрацю з такими потенційними партнерами:

- ▲ органи місцевого самоврядування;
- ▲ соціальні служби (центр зайнятості, центр сім'ї);
- ▲ інші підприємства;
- ▲ громадські організації, благодійні фонди.

ПОДОБІЄЊСТВА І РІЗНИЦЕ МІДЖКУЛЬТУРОВЕ В ПРАЦІ І ПРІЄДПІЄМСТВІ В ПОЛЩЕ І УКРАЇНІ

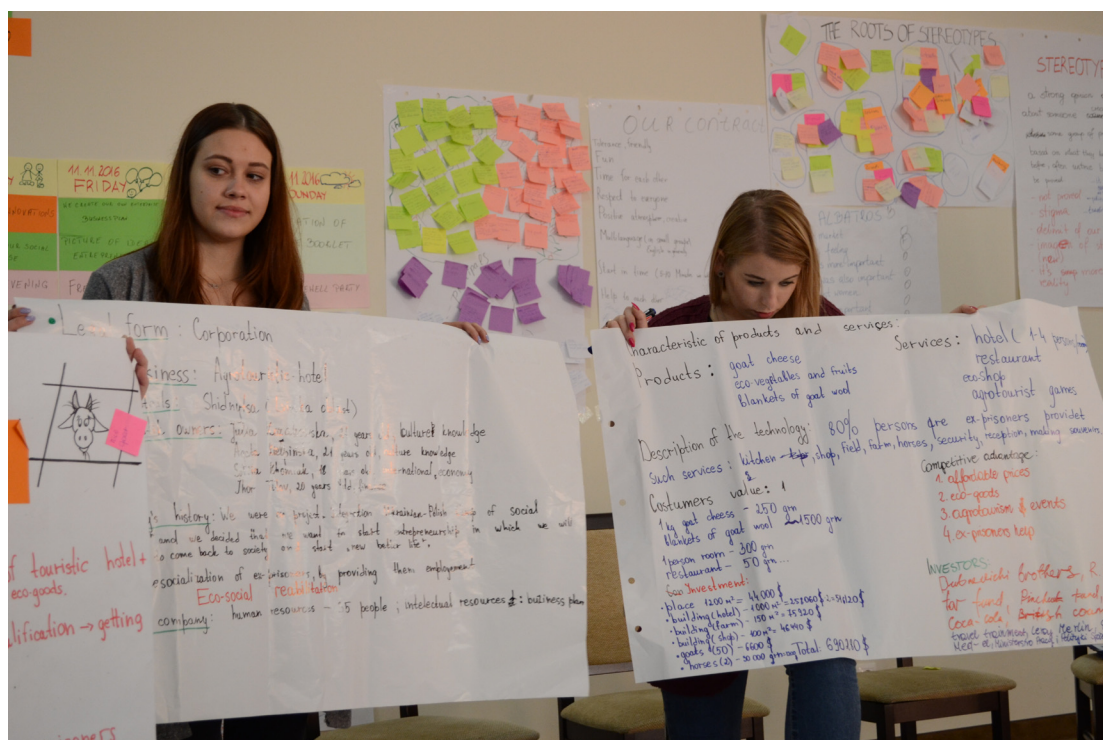
ПодобієЊства в проваджені підприємства в Polsce і в Ukraine:

- ▲ Можливість ubiegania się o dotacje unijne
- ▲ Wysokie podatki
- ▲ Duża liczba pracowników zatrudnianych nielegalnie
- ▲ Spóźnienia do pracy nie są dobrze postrzegane, jednak w dużej mierze zależy to od podejścia pracodawcy
- ▲ Ludzie z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym mają małe szanse na polepszenie swojej sytuacji
- ▲ Dyskryminacja kobiet - zdarza się, że kobiety pracujące na tym samym stanowisku co mężczyźni mają mniejsze zarobki
- ▲ Bezплатна opieka медична для ubezpieczonych
- ▲ W przypadku umowy o pracę, przestrzega się praw pracownika
- ▲ Jednakowy plan dnia w pracy
- ▲ Imprezy integracyjne i pracownicze organizowane dla pracowników przez firmy
- ▲ Przy zatrudniania pracownika, pracodawca może przeglądać jego profil na facebooku
- ▲ Nepotyzm

МІЖКУЛЬТУРНІ ВІДМІННОСТІ В ПРАЦІ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВІ В ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНІ

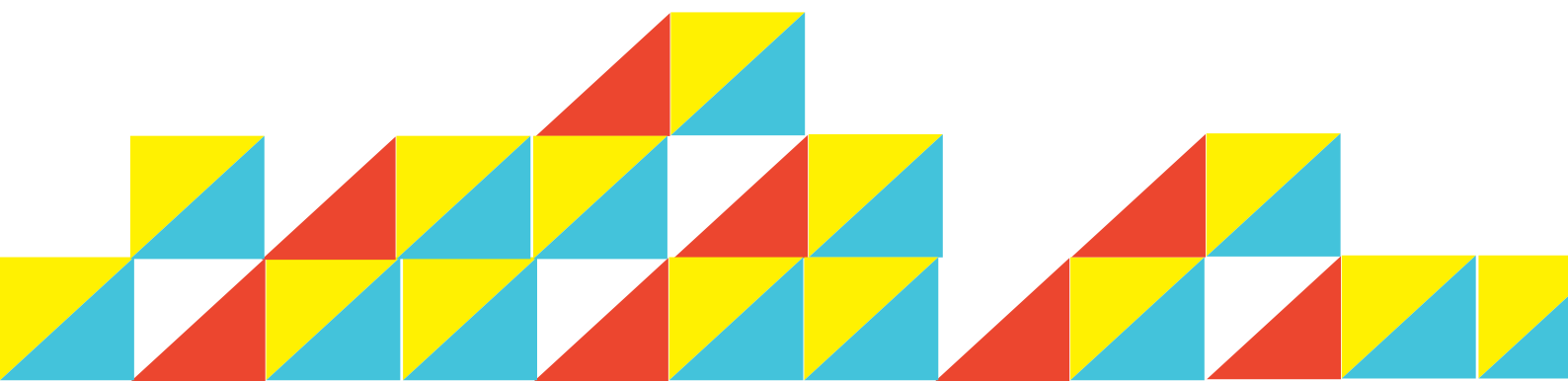
Спільні риси ведення бізнесу в Україні та Польщі

- ▲ Можна отримати фінансування від Європейського Союзу.
- ▲ Високі податки: нарахування і відрахування від заробітної плати.
- ▲ Значний відсоток осіб, які працюють в нелегальному секторі.
- ▲ Не прийнято, щоб працівники спізнювалися на роботу, але це залежить від ставлення роботодавця.
- ▲ Люди з низьким прибутком, перебуваючи «на дні» суспільства, мають малі шанси на поліпшення ситуації.
- ▲ Дискримінація жінок – трапляється так, що жінки, працюючи на тій самій посаді, що і чоловіки, отримують значно менше.
- ▲ Медична допомога надається для всіх застрахованих осіб.
- ▲ В легальному секторі всі умови праці дотримуються.
- ▲ Загалом існує подібний розпорядок робочого дня (визначено час обіду, дозволено малі перерви).
- ▲ Підприємства організовують для працівників корпоративні вечірки.
- ▲ Під час працевлаштування на роботу нових осіб роботодавці переглядають профілі Фейсбуку.
- ▲ Непотизм.

POLSKA	UKRAINA
Możliwość uzyskania dofinansowania od państwa	Praktycznie brak możliwości dofinansowania
Korupcja znikoma i powszechnie piętnowana	Korupcja powszechnym i częstym zjawiskiem
Podczas zakładania przedsiębiorstwa oficjalne opłaty dla służb państwowych	Nieoficjalne opłaty dla służb państwowych
Można polegać na słowie przedsiębiorcy, wzajemny szacunek i lojalność	Brak zaufania, częste niedotrzymywanie umów
Porozumienie odnośnie obowiązków w pracy zawarte w formie ustnej	Obowiązki ściśle określone w umowie na piśmie
Ludzie czytają umowy	Ludzie nieuważnie czytają umowy
Media społecznościowe wykorzystywane są bardziej do celów reklamy, a nie do realizacji celów osobistych	Ten sam profil wykorzystywany jest do pracy, jak i celów osobistych
Średnio 8 godzin pracy dziennie	Nienormowane godziny pracy, płaca za 8 godzin
Standardowe godziny pracy 9-17	Godziny pracy zależne od miejsca zamieszkania
Święta państwowe są dniami wolnymi od pracy, w weekendy większość instytucji i przedsiębiorstw jest zamknięta	Zdarzają się przypadki, że przedsiębiorstwa pracują zarówno w weekendy, jak i święta
W większości instytucji wymagany jest schludny, elegancki ubiór	Swoboda odnośnie stroju
Istnieje instytucja Sądu Pracy, gdzie pracownik może domagać się swoich praw	Naruszenia prawa pracy
Dotacje dla pracodawców za zatrudnienie osób niepełnosprawnych	Brak dotacji, wymogi zatrudniania osób niepełnosprawnych i kary za ich nieprzestrzeganie
Infrastruktura coraz częściej przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych	Infrastruktura nie przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych
Młodzi ludzie na pierwszym miejscu stawiają karierę	Rodzina priorytetem dla młodych ludzi
Równouprawnienie kobiet i mężczyzn, większa niezależność kobiet	Tradycja pomocy kobietom, szarmanckość ważniejsza niż równouprawnienie
Kobiety nie mają problemów ze znalezieniem pracy	Kobiecie ciężiej znaleźć pracę niż mężczyźnie
Neutralna opinia odnośnie kobiet pełniących wysokie stanowiska	Istnieje stereotyp, że kobieta pełniąca wysokie stanowisko w pracy osiągnęła sukces dzięki bliskim relacjom z płcią przeciwną
Za minimalną płacę (~1355pln netto) osoba jest w stanie zapewnić sobie utrzymanie	Za minimalną płacę (~180pln netto) człowiek nie jest w stanie się sam utrzymać
Za wyjątkiem służb państwowych możliwość podjęcia strajku mają przedstawiciele wszystkich zawodów	Szeroka grupa pracowników prawnie nie ma możliwości podjęcia strajku
Sfera prywatna nie przenika się z biznesową	Sfera biznesowa z prywatną często się przenikają
Brak silnego związku między lokalnym biznesem a polityką	Silny związek między biznesem a polityką
Pozytywna opinia społeczna o przedsiębiorcach	Negatywna opinia społeczna o przedsiębiorcach

ПОЛЬЩА	УКРАЇНА
Можливість отримання коштів від держави або місцевої влади	В Україні практично не можливо отримати підтримку без корупційних схем
Корупція в Польщі зникла і не толерується в суспільстві	В Україні корупція масово поширюється і в суспільстві сприймається як належне
Під час створення підприємства є офіційний платіж для державних служб.	Під час створення підприємства існують неофіційні платежі для державних служб.
Домовленості з підприємцем, навіть усні, завжди дотримуються. Можна довіритися на слово підприємця.	Брак довіри. Є часта практика порушення домовленості.
Посадові обов'язки робітників сформовані в усній формі	Посадові обов'язки для працівників стисло зазначені в письмовій формі
В Польщі ретельно вивчають договори перед підписанням.	В Україні не завжди читають підписані договори
Соціальні мережі більше використовуються для реклами підприємств, а не заради власної користі. Підприємці не роблять піару за допомогою соціальних мереж	Соціальні мережі використовуються як для роботи, так і для особистих потреб. Підприємці рекламують власний бізнес за допомогою соціальних мереж
Дотримуються 8-годинного режиму роботи для працівників малих і середніх підприємств	В Україні часто працюють понаднормово (платять за 8 годин)
Стандартно офіси працюють з 9 до 17	В Україні по-різному працюють офіси і магазини в залежності від розташування місця праці
В державні і релігійні свята практично не працюють приватні підприємці. У вихідні багато закладів зачинено	Є багато прикладів, коли в свята і вихідні дні працюють приватні підприємці
В Польщі більше дотримуються дрес-коду на робочому місці	В Україні більш вільний стиль одягу на робочому місці
Є суд праці, де кожен працівник може захистити свої права.	Офіційно в Україні є захист працівників, але дуже часто можна зіткнутись з порушенням прав працівників
Держава надає пільги, допомогу в обладнанні робочого місця для людей з обмеженими можливостями	Держава вимагає працевлаштування людей з обмеженими можливостями на кожному підприємстві
Інфраструктура все більш стає пристосованою для потреб людей з обмеженими можливостями	Інфраструктура ще не пристосована до потреб людей з обмеженими можливостями
Молоді люди на перше місце ставлять кар'єру.	Родина – пріоритет для молоді
Жінки більш самостійні і незалежні	Чоловіки часто допомагають в побутових справах, але ситуацію не можна віднести до рівноправності
Жінкам не важко знайти роботу і зайняти керівні посади	Жінкам важче знайти роботу, ніж чоловікам

ПОЛЬЩА	УКРАЇНА
Жінки трактуються на рівні з чоловіками. Відсутні стереотипи щодо того, яким чином хтось із співробітників здобув посаду	Існують стереотипи, що жінки-керівники або помічники керівників отримали свої посади завдяки неофіційним, близькими стосунками
В Польщі за мінімальну заробітну плату самотня особа може сама себе забезпечити	За мінімальну заробітну плату в Україні неможливо себе забезпечити
Як правило, державні службовці і силові служби не мають право виходити на страйк	В Україні є багато категорій працівників, яким заборонено страйкувати
В Польщі чітко розмежовується бізнес й особиста сфера.	Бізнес і особиста сфера дуже часто переплітаються
Відсутній зв'язок бізнесу і політики	Сильний зв'язок бізнесу і політики.
Польщі позитивне ставлення до підприємців	Існує негативне ставлення суспільства до підприємців

W Polsce znacznie łatwiej założyć mały i średni biznes, państwo wydaje się być bardziej lojalnym wobec społeczeństwa i przedsiębiorców.

Na Ukrainie istnieje wiele możliwości promocji firmy dzięki nieograniczonym zasobom kampanii PR. Jednak rozpoczęcie własnej działalności w praktyce okazuje się znacznie trudniejsze, ze względu na oficjalne i nieoficjalne bariery, korupcję i brak oferty wsparcia przedsiębiorstw społecznych.

Przy próbie prowadzeniu biznesu w Ukrainie i Polsce warto zwrócić uwagę na osobliwości danego kraju, specyfikę sporządzania umów słownych i pisemnych, tryb pracy i inne różnice międzykulturowe.

Розпочати власний бізнес в Польщі набагато легше, ніж в Україні, адже не тільки держава, але і суспільство в цілому більш лояльні до підприємців. В Україні майже необмежані можливості розгортання широкої рекламної кампанії завдяки усіляким засобам PR. Проте, заснування власного бізнесу може бути ускладнене офіційними і неофіційними перешкодами, корупцією та відсутністю підтримки з боку держави. При веденні бізнесу в Україні і Польщі варто враховувати національні особливості щодо усних і письмових домовленостей, робочого розпорядку дня і прийнятого режиму роботи протягом тижня і року, інші міжкультурні відмінності.

ZNACZENIE WYMIAN MŁODZIEŻOWYCH DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MŁODYCH

Międzynarodowe wymiany młodzieżowe nie tylko pozwalają rozszerzyć horyzonty, ale także stwarzają możliwości do nawiązania nowych przyjaźni między uczestnikami z różnych krajów. Mają także kulturoznawcze znaczenie, ponieważ istnieje możliwość poznania kultury i tradycji obcokrajowców, co pozwala nam ukształtować pozytywne zdanie o naszych zagranicznych znajomych.

Głównymi celami międzynarodowej wymiany są:

- ▲ sprzyjanie komunikacji między młodzieżą z obu krajów i nauka tolerancji,
- ▲ wymiana doświadczeń i spostrzeżeń w realizacji projektów,
- ▲ rozwój twórczego, edukacyjnego, socjalnego potencjału młodzieży, umacniającego towarzyskie relacje, jak również zrozumienia i interakcji między narodami.

Z tego powodu wymiany młodzieżowe są potrzebne do zaangażowania młodych, aktywnych obywateli do międzynarodowej wymiany informacji, doświadczeń i wiedzy. Należy również zaznaczyć, że w czasie wspólnej pracy uczestnicy mają możliwość stworzenia wzajemnych relacji dla dalszej współpracy.

Jednym z najważniejszych czynników sukcesu przedsiębiorstwa jest poznanie mechanizmów i instrumentów prowadzenia biznesu i wybór właściwej strategii. To wszystko jest możliwe dzięki takim wymianom. Dlatego też są one bardzo ważne.

W ramach „Integracyjnego Polsko-Ukraińskiego Obozu Społecznej Przedsiębiorczości” mieliśmy możliwość zapoznania się z zasadami tworzenia i prowadzenia przedsiębiorstwa społecznego, współpracy stref biznesu z organami władzy na przykładzie konkretnych przedsiębiorstw społecznych działających w Gdańsku.

НАСКІЛЬКИ ВАЖЛИВІ МІЖНАРОДНІ ОБМІНИ МОЛОДДЮ ДЛЯ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА?

Міжнародний обмін молоддю сприяє не тільки розширенню світогляду учасників, а також налагоджує дружні відносини між молодими поколіннями різних країн світу. Реалізація спільних проектів має і патріотичну основу, адже молодь кожної країни представляючи свої національні особливості, руйнує певні стереотипи, завдяки чому формується позитивне враження про ту чи іншу державу.

Міжнародний обмін молоддю є дієвим механізмом розвитку інтернаціональних відносин, головною метою якого є обмін знанням та досвідом між державами, а також підвищення якості освіти та розвитку культурних зв'язків.

Найважливішими цілями міжнародного обміну, є:

- ▲ сприяння комунікації між молоддю обох країн та виховання толерантності;
- ▲ обмін досвідом та особливостями в реалізації конкретних проектів;
- ▲ розкриття творчого, освітнього, соціального, духовного потенціалу молодого покоління, зміцнення дружніх стосунків, а також взаєморозуміння та взаємодія народів країн світу.

Саме тому, молодіжні обміни є необхідними інструментами для залучення молодих, активних громадян до інтернаціональних обмінів інформацією, досвідом та знаннями. Слід також зазначити, що під час спільної роботи учасники мають можливість налагодити зв'язки між собою для подальшої співпраці.

Одним з найголовніших чинників ефективного підприємництва є пошук та впровадження дієвих механізмів та інструментів ведення бізнесу та обрання правильної стратегії для його реалізації. Все це можливо завдяки вищезазначеним обмінам, і тому вони є надзвичайно важливими.

Prowadzone warsztaty i ćwiczenia stworzyły atmosferę do twórczej pracy, której efektem były pomysły przedsiębiorstw społecznych. W czasie projektu poznaliśmy problemy socjalne zarówno w Polsce jak i w Ukrainie, nauczyliśmy się przełamywać stereotypy i dowiedzieliśmy się skąd one biorą się w naszych głowach. Podjęliśmy próbę stworzenia analizy SWOT naszego przedsiębiorstwa, pisaliśmy biznesplan i przygotowywaliśmy jego kampanię marketingową. Poznaliśmy różne typy liderstwa, a podczas wizyty studyjnej spotkaliśmy się z praktykami, pracującymi w przedsiębiorstwach społecznych w Gdańsku.

Pierwszym z nich był „So Stay Hotel”, prowadzony przez byłych wychowanków domów dziecka. Stwarza on im możliwość zdobycia często pierwszego doświadczenia zawodowego. Drugie przedsiębiorstwo, które odwiedziliśmy to Gdańska Spółdzielnia Socjalna, gdzie większość pracowników to osoby wywodzące się z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zajmują się oni głównie opieką nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi oraz świadczą usługi porządkowe.

У рамках проекту «Integration Ukrainian-Polish Camp of Social Entrepreneurship» учасники мали можливість ознайомитись з особливостями законодавства, принципами створення та ведення бізнесу, взаємодією бізнес-сектора з державною та місцевою владою на прикладі конкретних суб'єктів підприємництва в Гданьську.

Під час різноманітних тренінгів та вправ помітно зростає ймовірність зародження креативних ідей щодо підприємництва. За час, який провели в рамках проекту, ми дізнались, які існують соціальні проблеми в Польщі та Україні, зруйнували стереотипи та дізналися багато нового про національні особливості певної країни. Навчилися робити SWOT-аналіз, складати бізнес-план соціального підприємства, дізналися про різні типи лидерства. У нас була можливість познайомитись з діяльністю двох соціальних підприємств, які знаходяться на території Гданьську.

Першим з них був “So Stay Hotel”, в якому працюють минулі вихованці дитячих будинків, тому вони мають більше можливостей для отримання досвіду роботи. Друге підприємство, яке було нам

презентоване – “Gdanska Spoldzielnia Socjalna”, де більшість працівників є соціально вразливими, а їх робота полягає в здійсненні опіки над людьми похилого віку та людьми з обмеженими можливостями.

Wszystkie warsztaty, spotkania i zajęcia umożliwiły nam:

- ▲ przełamanie bariery językowej i udoskonalenie znajomości języków obcych;
- ▲ zwiększenie wiedzy na temat przedsiębiorczości społecznej;
- ▲ poznanie praktyki działania przedsiębiorstw społecznych;
- ▲ wymianę wiedzy na temat zwyczajów i tradycji obu państw-uczestników;
- ▲ poznanie Gdańska i jego historii.

Таким чином, Польсько-український табір соціального підприємництва дав змогу нам:

- ▲ Покращити мовні навички;
- ▲ Удосконалити свої знання про соціальне підприємство;
- ▲ Побачити як функціонують підприємства у реальному житті;
- ▲ Обмінятися знаннями про звичаї та традиції обох країн-учасників;
- ▲ Відвідати визначні місця у Гданську та познайомитися з історією міста.

Sofia (18 lat) powiedziała: „Nabyłam bardzo dobre doświadczenie. Studiuję na wydziale ekonomii międzynarodowej, dlatego dla mnie bardzo interesującym było spojrzenie na tworzenie przedsiębiorstwa i bycie uczestnikiem tego procesu (tworzenia). Najbardziej interesującym było dla mnie obserwowanie, jak młodzi ludzie z Polski i Ukrainy mogą wspólnie rozwiązywać socjalne problemy.”

Ania (29 lat): „Wszystko, czego się tu dowiedziałam, było dla mnie całkowicie nowe, ponieważ jadąc na projekt nie miałam żadnej wiedzy w tej dziedzinie”.

Софія (18 років) каже: - «Я здобула неймовірний досвід. Вчусь на факультеті міжнародної економіки, тож для мене було дуже цікаво спостерігати за процесом створювання підприємництва та бути активним учасником цього процесу. Але найбільшою цікавістю був процес спостерігання того, як молодь з Польщі та України може співпрацювати разом для розв'язання соціальних проблем».

Аня (29 років): - «Все, що я дізналась на проєкті було для мене абсолютно нове, адже їдучі до Гданська не знала нічого щодо підприємництва». **Настя (19 років), Христина (20 років) та Георг**

Według **Nastii (19 lat)**, **Christiny (20 lat)** i **Georga (25 lat)** ciekawa była część kulturowa naszego projektu: „Wymieniliśmy się wiedzą o zwyczajach i tradycjach jakie funkcjonują w obu krajach. W czasie wycieczki po Gdańsku odwiedziliśmy znane miejsca takie jak Europejskie Centrum Solidarności i poznaliśmy historię tego pięknego miasta.”

Opinie polskich uczestników są bardzo podobne.

Piotr (20 lat): „Dowiedziałem się wiele o przedsiębiorstwach społecznych, to jest – jak prowadzić taki rodzaj działalności zarówno w teorii jak i w praktyce.”

Brygida (22 lata) dodała, że zdobyła nową wiedzę na temat socjalnych przedsiębiorstw. Odkryła nowe talenty i rozwinęła swoją kreatywność.

Kasia (22 lata): „Nauczyłam się pracy w grupie i komunikacji, przełamalam barierę językową. Zdobylam wiedzę na temat funkcjonowania przedsiębiorstwa i drogi jaką trzeba przejść, aby je założyć. Na koniec odczuwam zmęczenie, ale jednocześnie ogromną satysfakcję”. Co więcej związanego z językiem i kulturą.

Ola (21 lat) powiedziała: „Dzięki temu projektowi, przełamalam swoją barierę językową. Zaprzyjaźniłam się z uczestniczkami z Ukrainy, które zmieniły moje spojrzenie na ten kraj” a **Julia (21 lat)** dodała: „Otworzyłam się na nowych ludzi, zdobyłam nowe doświadczenie, przeżyłam nowe emocje, a jednocześnie nawiązałam nowe znajomości”.

(25 років) zійшлися в думці щодо культурної цінності проекту: - «Ми обмінялись досвідом та знанням про традиції та звичаї, які існують в двох країнах. Під час подорожі містом відвідали знані місця, такі як “Європейський Центр Солідарності” та дізнались історію Гданьська».

Думки польських учасників дуже подібні. Пьотр: - «Багато дізнався про соціальні підприємництва: як керувати такими видом діяльності – в теорії і практиці».

Бригіда (22 роки) додала, що поширила свої знання щодо соціального підприємництва, розвинула творчі навички.

Каця (22 роки): - «Навчилась працювати в групі і пододала мовний бар’єр. Довідалась більше про функціонування підприємництва і про те, через що треба пройти, щоб заснувати і підтримувати такий вид діяльності. Під кінець проекту відчуваю втому, але разом з тим – задоволення». Більше про мову і культура розказала **Оля (21 рік)**: - «Завдяки проекту зміцнила свої комунікативні навички та подружилась з учасниками з України, котрі змінили моє ставлення до цієї країни», а **Юлія (21 рік)** додала: - «Познайомилась з новими людьми, здобула досвід, відчула нові неповторні емоції, а разом з тим – здобула знайомства».

POLSKO-UKRAIŃSKA RADA
WYMIANY MŁODZIEŻY
—
ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНЬСЬКА РАДА
ОБМІНУ МОЛОДДЮ

Projekt "Integracyjny Polsko-Ukraiński Obóz Społecznej Przedsiębiorczości" finansowany z Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży.

Wyłącznie odpowiedzialność za treść publikacji ponosi wydawca. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie odpowiada za wykorzystanie tych informacji w jakikolwiek sposób.